

CONCURSUL ȘCOLAR DE GEOGRAFIE
ETAPA JUDEȚEANĂ/MUNICIPALĂ BUCUREȘTI

4 Martie 2017

PROBA TEORETICĂ SCRISĂ

CLASA a X-a

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

Subiectul I (28 puncte)

Analizați cu atenție harta de mai jos. Scrieți, pe foaia de concurs, răspunsurile la următoarele cerințe:

1. Pentru cea mai mare concentrare urbană a populației din statul marcat, pe hartă, cu numărul 11:
 - a. tipul de concentrare urbană și denumirea acesteia;
 - b. două orașe reprezentative;
 - c. două cauze ale concentrării mari a populației.
2. numele orașelor-capitală și tipul acestora pentru statele marcate, pe hartă, cu numerele 11 și 14;
3. statutul teritoriului marcat, pe hartă, cu numărul 1;
4. tipul de frontieră pentru perechea de state marcate, pe hartă, cu numerele 9 și 14, precum și elementul de graniță definitoriu;
5. un conflict specific statului marcat, pe hartă, cu numărul 10 și o consecință asupra mediului social sau economic din acest stat;
6. limba oficială a fiecăruia dintre statele marcate, pe hartă, cu numerele 2, 3, 11, 15, precum și o cauză a diversității lingvistice din aceste state;
7. două religii predominante în statele Americii de Sud;
8. denumirea teritoriilor marcate, pe hartă, cu numerele 12 și 13, precum și statutul fiecăruia.

28 puncte

Subiectul II (12 puncte)

Citiți următoarea afirmație:

„Continentul alb, Antarctica, are un statut aparte fiind declarat patrimoniu comun al umanității”.

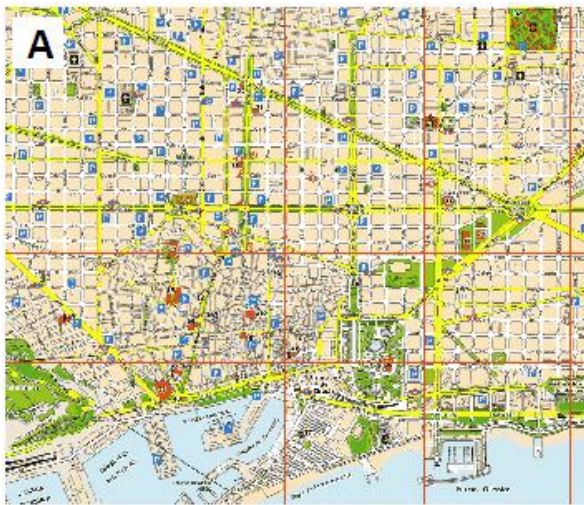
Scrieți pe foaia de concurs:

1. numele documentului ce reglementează statutul Antarcticii;
2. două prevederi ale documentului menționat la punctul anterior;
3. patru state care dețin teritorii în Antarctica încă din anul 1934;
4. două state care au revendicat ulterior teritorii din Antarctica, invocând principiul proximității;
5. un stat care emite pretenții teritoriale în regiune, intervenind ulterior în dispută;
6. două cauze ale disputelor teritoriale pentru acest continent.

12 puncte

Subiectul III (21 puncte)

A. Analizați reprezentările cartografice și imaginile de mai jos.

Scrieți, pe foaia de concurs, răspunsurile la următoarele cerințe:

1. Precizați:

- a. tipul morfostructural de oraș pentru fiecare dintre planurile marcate cu litere de la **A** la **D**;
- b. câte două caracteristici specifice fiecărui tip morfostructural de oraș pentru planurile marcate cu literele **B** și **D**;

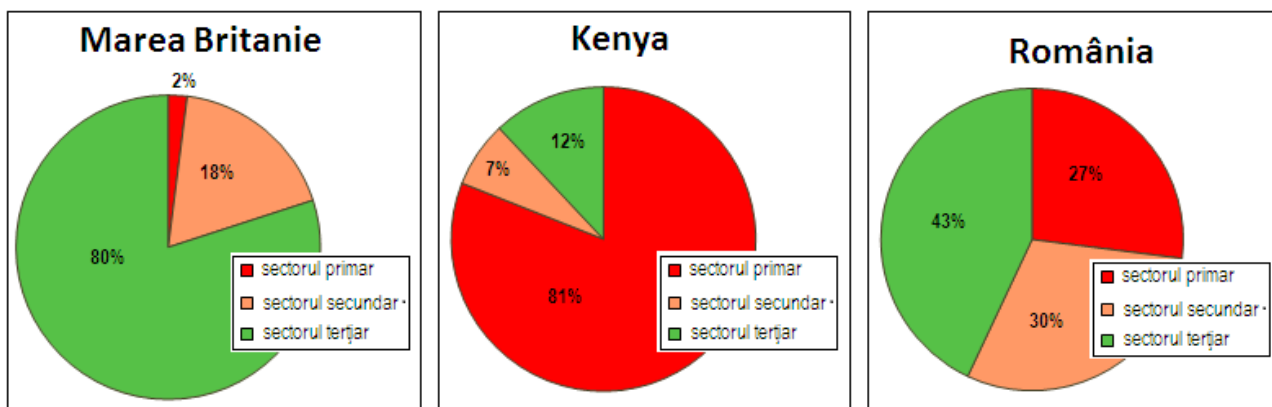
2. Corelați imaginile, marcate cu numere de la **1** la **4**, cu tipurile morfostructurale de orașe pentru planurile marcate cu litere de la **A** la **D**.

3. Comparați caracteristicile tipurilor morfostructurale de orașe pentru planurile marcate cu literele **A** și **D**, precizând o asemănare și o deosebire.

4. Explicați rolul unui factor natural în configurația sistemului de străzi specific tipului morfostructural de oraș prezentat în planul marcat cu litera **C**.

15 puncte

B. Diagramele de mai jos prezintă structura profesională a populației în anul 2013, în trei state cu nivel diferit de dezvoltare economică.

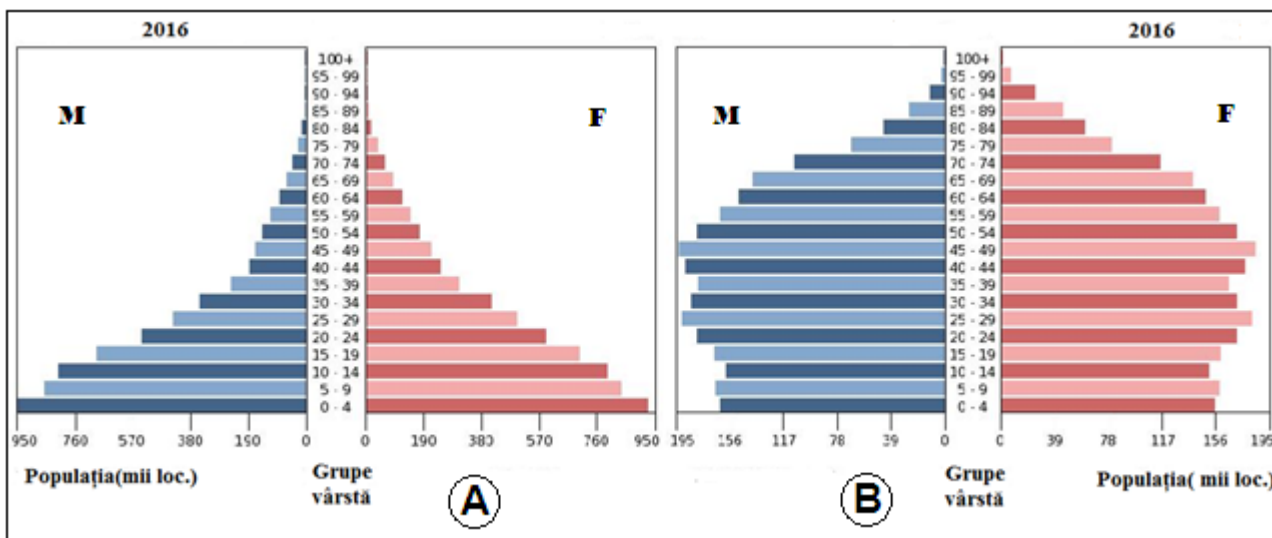
1. Precizați activitățile specifice fiecărui sector economic.

2. Având în vedere nivelul de dezvoltare economică a statelor, comparați fiecare sector de activitate din punct de vedere al ponderii populației ocupate.

6 puncte

Subiectul IV (8 puncte)

Reprezentările grafice de mai jos, marcate cu literele **A** și **B**, prezintă structura populației pe grupe de vârstă și sexe, în anul 2016, pentru statele Ciad și Norvegia.

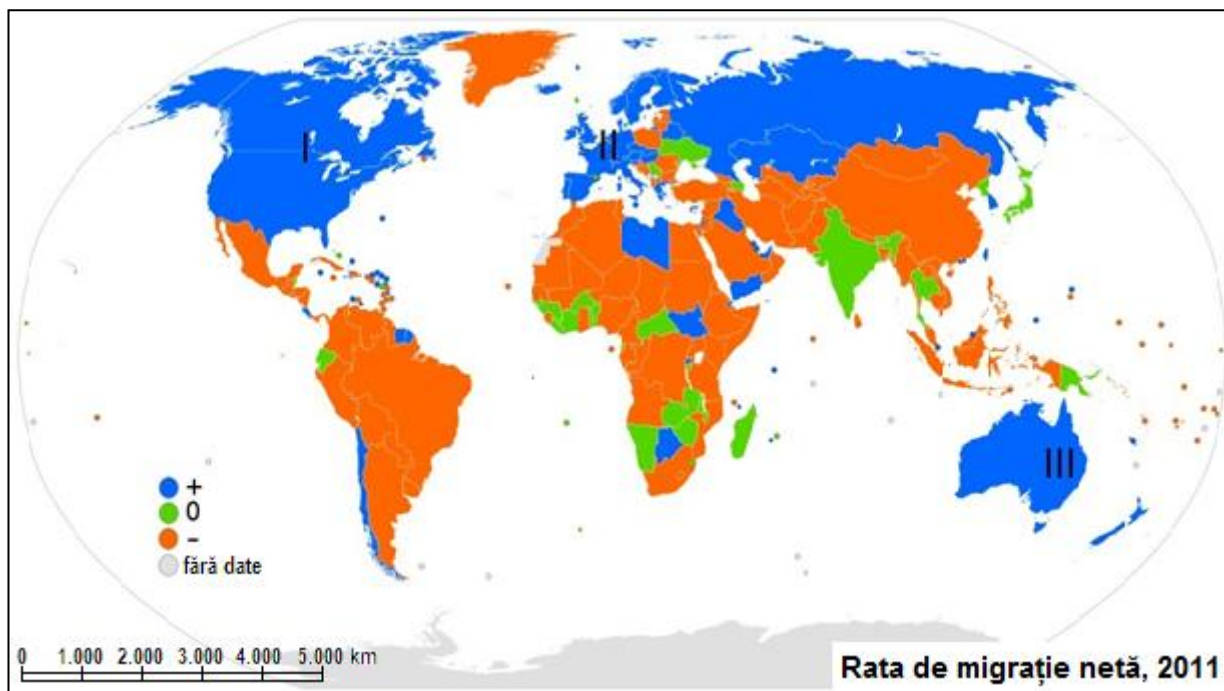
Scrieți, pe foaia de concurs, răspunsurile la următoarele cerințe:

1. Asociați reprezentările grafice marcate cu literele **A** și **B** cu statele menționate în enunț.
2. Prezentați câte două caracteristici demografice care rezultă din aspectul fiecărei reprezentări grafice.
3. Numiți faza tranziției demografice în care se situează fiecare stat.

8 puncte

Subiectul V (21 puncte)

Analizați harta de mai jos și scrieți, pe foaia de concurs, răspunsurile la următoarele cerințe:

A. Precizați:

1. patru factori care influențează mobilitatea teritorială a populației pe Glob;
2. cele trei mari arii de imigrare marcate, pe hartă, cu cifrele **I**, **II** și **III**;
3. câte două zone geografice de proveniență a imigranților pentru fiecare arie de imigrare identificată la punctul 2.

13 puncte

B. Citiți următoarea afirmație:

„Statele din zona Golfului Persic înregistrează un bilanț migratoriu pozitiv”.

Precizați:

1. doi factori care generează bilanțul migratoriu pozitiv;
2. două zone geografice de proveniență a imigranților;
3. două consecințe ale acestui fenomen în plan social.

6 puncte

C. Se dă următoarea situație-problemă:

„Populația unei țări a fost, la 1 ianuarie 2016, de 10.142.000 locuitori. Până la sfârșitul anului 2016, indicatorii demografici au înregistrat următoarele valori absolute:

- număr decedați - 185.850 locuitori
- număr născuți vii - 94.650 locuitori
- număr emigranți - 2.725 locuitori
- număr imigranți - 18.675 locuitori”

Calculați:

1. numărul de locuitori la 1 ianuarie 2017;
2. valoarea bilanțului migratoriu pentru anul 2016.

2 puncte

CONCURSUL ȘCOLAR DE GEOGRAFIE,
ETAPA JUDEȚEANĂ,

4 martie 2017

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

CLASA a X - a

- Se punctează oricare alte formulări/modalități de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit prin barem.

Subiectul I 28 puncte

Se acordă **28 puncte**, după cum urmează:

1. Se acordă 6 puncte astfel:

a. Se acordă 2 puncte, câte **1p** pentru fiecare răspuns corect: Megalopolis (1p) megalopolisul brazilian (1p);

b. Se acordă 2 puncte, câte **1p** pentru fiecare oraș precizat:

Exemplu de răspuns: Sao Paulo, Belo Horizonte, Rio de Janeiro etc.;

c. Se acordă 2 puncte, câte **1p** pentru fiecare cauză corect precizată:

Exemplu de răspuns:

- localizarea geografică (litoralul Atlantic și vecinătatea acestuia);

- dezvoltarea economică a regiunii (comerț, transporturi, turism etc.).

Total 1 = 6 puncte

2. Se acordă 6 puncte astfel:

- 11/Brazilia – capitala Brasilia (**1p**) – capitală artificială (**1p**);

- 14/Bolivia – capitala La Paz (**1p**) – capitală naturală/istorică (**1p**), Sucre (**1p**) – capitală introdusă/artificială (**1p**).

Total 2 = 6 puncte

3. Se acordă 1 punct pentru răspunsul corect: 1/Guyana Franceză - departament de peste mări al Franței/ teritoriu dependent de Franța (1p).

Total 3 = 1 punct

4. Se acordă 2 puncte astfel:

- frontieră naturală terestră/lacustră (**1p**), Munții Anzi/Lacul Titicaca (**1p**).

Total 4 = 2 puncte

5. Se acordă 2 puncte astfel:

Exemplu de răspuns:

- conflict intern, între autoritatea centrală și grupurile de interese ce se ocupă cu producerea, transportul și distribuirea drogurilor (**1p**);

- consecință: lupte de stradă/atacuri armate/răpiri/insecuritate socială/corupție etc. (**1p**).

Total 5 = 2 puncte

6. Se acordă 5 puncte, câte **1p** pentru fiecare limbă oficială și **1p** pentru o cauză a diversității lingvistice precizate corect, astfel:

Exemplu de răspuns:

- 2/Surinam: limba oficială olandeza (1p);

- 3/Guyana: limba oficială engleza (1p);

- 11/Brazilia: limba oficială portugheza (1p);

- 15/Argentina: limba oficială spaniola (1p);

Cauza diversității lingvistice: perioada Marilor Descoperiri Geografice – colonizarea unor noi teritorii și formarea imperiilor coloniale (1p).

Total 6 = 5 puncte

7. Se acordă 2 puncte, câte **1p** pentru fiecare răspuns corect, astfel: catolicism (1p), animism (1p).

Total 7 = 2 puncte

8. Se acordă **4 puncte**, câte **1p** pentru fiecare răspuns corect, astfel:

- 12: Insulele/Arhipelagul Falkland/Malvine (1p), teritoriu britanic (1p);
- 13: Insulele Galapagos (1p), teritoriu al statului Ecuador (1p).

Total 8 = 4 puncte

Total Subiectul I (1+2+3+4+5+6+7+8) = 28 puncte

Subiectul II 12 puncte

Se acordă **12 puncte**, după cum urmează:

1. Se acordă **1 punct** pentru precizarea documentului: Acordul/Tratatul Antarcticii.

Total 1 = 1 punct

2. Se acordă **2 puncte**, câte **1p** pentru fiecare prevedere corect formulată:

Exemplu de răspuns:

- interzicerea activităților militare, a experimentelor nucleare și a depozitării deșeurilor radioactive;
- interzicerea exploatării resurselor de subsol;
- sunt permise doar activități de cercetare științifică;
- Antarctica este declarată zonă demilitarizată, neutră și denuclearizată;
- cât timp va fi în vigoare acest tratat, niciun stat nu are dreptul de a emite alte pretenții teritoriale.

Total 2 = 2 puncte

3. Se acordă **4 puncte**, câte **1p** pentru oricare dintre statele: Marea Britanie, Noua Zeelandă, Franța, Australia, Norvegia.

Total 3 = 4 puncte

4. Se acordă **2 puncte**, câte **1p** pentru oricare dintre statele: Argentina, Chile, Brazilia.

Total 4 = 2 puncte

5. Se acordă **1 punct** pentru oricare dintre statele: SUA, Federația Rusă.

Total 5 = 1 punct

6. Se acordă **2 puncte**, câte **1p** pentru fiecare cauză corect formulată:

Exemplu de răspuns:

- resursele marine din apele antarctice;
- resursele minerale de subsol;
- poziția geostrategică.

Total 6 = 2 puncte

Total Subiectul II (1+2+3+4+5+6) = 12 puncte

Subiectul III 21 puncte

A. Se acordă 15 puncte astfel:

1. Se acordă **8 puncte** astfel:

a. se acordă **4 puncte**, câte **1p** pentru fiecare răspuns corect:

A – rectangular (1p); **B** – radiar-concentric (1p); **C** – semiradiar-concentric/semicircular (1p);

D – liniar/oraș-stradă, alungit (1p);

b. se acordă **4 puncte**, câte **1p** pentru fiecare răspuns corect:

Exemplu de răspuns:

- pentru **B**: existența unui nucleu central (1p) din care pleacă radiar artere care întretaie străzi circulare (1p) sau oricare alt răspuns corect;
- pentru **D**: clădirile (administrative, comerciale, locuințe) sunt dispuse de o parte și alta a unei artere intens circulată (1p), posibilitatea extinderii nelimitate fie prin prelungirea arterei principale, fie prin creștere teritorială (1p) sau orice alt răspuns corect.

Total 1 (a+b) = 8 puncte

2. Se acordă **4 puncte**, câte **1p** pentru fiecare corelație corectă: **A** – 4 (1p); **B** – 1 (1p); **C** – 3 (1p); **D** – 2 (1p).

Total 2 = 4 puncte

3. Se acordă **2 puncte**, câte **1p** pentru oricare asemănare și deosebire:

- asemănare: rețeaua stradală se întretaie în unghiuri drepte (tablă de șah);
- deosebire: forma intravilanului la orașele cu plan rectangular este geometrică (extinsă pe toate direcțiile față de centru), iar la orașele cu plan liniar este alungită.

Total 3 = 2 puncte

4. Se acordă **1 punct** pentru explicarea rolului unui factor natural:

Exemple de răspuns:

- existența unei element hidrografic ce limitează dezvoltarea teritorială a orașului;
- relieful (prin altitudine și pantă) favorizează evoluția teritorială uniformă a orașului.

Total 4 = 1 punct

Total A (1+2+3+4) = 15 puncte

B. Se acordă 6 puncte astfel:

1. Se acordă **3 puncte**, câte **1p** pentru identificarea activităților din fiecare sector economic:

- sectorul primar: activități agricole și silvice, minerit (1p);
- sectorul secundar: industrie și construcții (1p);
- sectorul terțiar: serviciile destinate populației (1p).

Total 1 = 3 puncte

2. Se acordă **3 puncte**, câte **1p** pentru explicarea ponderilor populației fiecărui sector, astfel:

- ponderea populației active în sectorul primar are cele mai mari valori în țările subdezvoltate (50-90 %), unde se practică o agricultură de subzistență; Kenya este o țară subdezvoltată, în care agricultura este o activitate economică de bază, una de tip itinerant, activitățile agricole fiind realizate manual (1p);
- sectorul secundar are ponderi mari (20-35 %) în țările dezvoltate economic sau în cele în curs de dezvoltare; România este o țară cu o economie în tranziție, ponderile dintre cele trei sectoare economice fiind echilibrate (1p);
- sectorul terțiar are cele mai mari ponderi în țările cele mai dezvoltate (50-70 %); Marea Britanie este o țară cu o economie foarte dezvoltată, bazată pe servicii (transporturi, telecomunicații, comerț, turism, finanțe-bănci, învățământ, cercetare, sănătate etc.), leagănul „revoluției industriale“, cu o agricultură mecanizată, ce necesită un număr redus de forță de muncă umană (1p).

Total 2 = 3 puncte

Total B (1+2) = 6 puncte

Total Subiectul III (A+B) = 21 puncte

Subiectul IV 8 puncte

1. Se acordă **2 puncte**, câte **1p** pentru fiecare asociere corectă:

A - Ciad (1p) și **B** - Norvegia (1p).

Total 1 = 2 puncte

2. Se acordă **4 puncte**, câte **1p** pentru precizarea fiecărei caracteristici demografice:

Exemplu de răspuns:

- Ciad: populația tânără are o pondere ridicată datorată unei natalități mari, populația vârstnică este slab reprezentată, speranța de viață este redusă, contingentul de 0-4 ani este cel mai numeros, celelalte contingente fiind mai mici.
- Norvegia: populația adultă deține ponderea cea mai ridicată, populația vârstnică este numeroasă, tendința de îmbătrânire a populației, populația tânără este mai redusă în comparație cu populația adultă, contingentele de tineri sub 19 ani sunt relativ egale, contingentele de sex feminin sunt mai numeroase la vârste înaintate (peste 70 de ani);

Total 2 = 4 puncte

3. Se acordă **2 puncte**, câte **1p** pentru fiecare fază a tranziției demografice precizată:

- Ciad: prima fază a tranziției demografice/creștere demografică rapidă (1p);
- Norvegia: creștere demografică redusă/faza de tranziție încheiată/tipul demografic modern (1p).

Total 3 = 2 puncte

Total Subiectul IV (1+2+3) = 8 puncte

Subiectul V..... 21 puncte

A. Se acordă 13 puncte, astfel:

1. Se acordă 4 puncte, câte 1p pentru fiecare factor corect precizat:

Exemplu de răspuns:

- factori de natură: economică, religioasă, etnică, ideologică, socială (războaie).

Total 1 = 4 puncte

2. Se acordă 3 puncte, câte 1p pentru precizarea fiecărei arii de imigrare:

I. SUA - Canada (1p); II. Europa Vestică (1p); III. Australia - Noua Zeelandă (1p).

Total 2 = 3 puncte

3. Se acordă 6 puncte, câte 1p pentru fiecare zonă de proveniență a imigranților:

Exemplu de răspuns:

I. SUA - Canada: imigranții provin din America Centrală, America de Sud, Europa și Asia de Sud-Est;

II. Europa Vestică: imigranții provin din Europa de Sud-Est, Orientul Apropiat și Mijlociu, Africa de Nord, America de Sud și Centrală;

III. Australia - Noua Zeelandă: imigranții provin din Asia de Sud, Asia de Sud-Est și din Europa.

Total 3 = 6 puncte

Total A (1+2+3) = 13 puncte

B. Se acordă 6 puncte astfel:

1. Se acordă 2 puncte, câte 1p pentru fiecare factor:

Exemplu de răspuns:

- dezvoltare economică;

- nivelul salariilor;

- necesarul de forță de muncă calificată (personal specializat în exploatarea resurselor naturale - petrol și gaze naturale, personal pentru activitățile din sectorul terțiar - turism.

Total 1 = 2 puncte

2. Se acordă 2 puncte, câte 1p pentru fiecare zonă geografică de proveniență a imigranților:

Exemplu de răspuns:

- Orientul Mijlociu, Asia de Sud, Africa de Nord-Est, Europa de Est.

Total 2 = 2 puncte

3. Se acordă 2 puncte, câte 1p pentru fiecare consecință a imigrării în plan social:

Exemplu de răspuns:

- presiune asupra fondului locativ, asupra resurselor de hrană, de energie și de apă, creșterea cheltuielilor cu serviciile sociale (rețele de transport, unități sanitare, de învățământ și cultură), supraaglomerarea căilor de comunicație, tensiuni sociale generate de aversiunea față de imigranți (imigranții elimină o parte din forța de muncă autohtonă), schimbarea modului de viață (tradiții/obiceiuri) etc..

Total 3 = 2 puncte

Total B (1+2+3) = 6 puncte

C. Se acordă 2 puncte astfel:

1. 10.066.750 locuitori (1p)

2. 15.950 locuitori (1p)

Total C (1+2) = 2 puncte

Total Subiectul V (A+B+C) = 21 puncte

Total Subiectul I+II+III+IV+V = 90 puncte

Din oficiu: 10 puncte

TOTAL GENERAL: 100 puncte